

An old note

1. The Beit haMikdash was built publicly – by Dovid Divrei haYamim I 29:6-9

10:1-13 The Queen of Sheba's visit

2. Sheba Yechezkel 27:22-23, Tehillim 72:15

3. The gold of Ophir <https://www.nytimes.com/1976/05/24/archives/solomons-mine-believed-found.html>

4. Talmud, Bava Batra 15b

א"ר שמואל בר נחמני א"ר יונתן: כל האומר מלכת שבא אשה היתה אינו אלא טועה. מאי "מלכת שבא"? מלכותא דשבא.

5. Midrash Mishlei 1:1

אמרה לו מה הן שבעה יוצאין, ותשעה נכנסין, ושנים מוזגים, ואחד שותה, אמר לה בודאי שבעה ימי נדה יוצאין, ותשעה ירחי לדה נכנסין, שני דדים מוזגים, והולד שותה.

אמרה לו חכם גדול אתה, אלא אם אני שואלת ממך דבר אחר אתה משיבני, אמר לה כי ד' יתן חכמה, אמרה לו מה הוא אשה אמרה לבנה, אביך אבי, זקנך בעלי, ואת ברי, ואנא אחותך, אמר לה בודאי שתי בנותיו של לוט הן.

ועוד דוגמא אחרת עשתה, הביאה לפניו תינוקות בקומה אחת, ובכסות אחד, אמרה לו הפרש לי מאלו זכרים מנקבות, רמז לסריסיו והביאו לו אגוזים וקליות, התחיל מפזרם לפניו, זכרים שלא היו מתביישין היו נוטלים בבגדיהם, ונקבות שהיו מתביישות היו נוטלות בסודריהן, אמר אלו זכרים ואלו נקבות, אמרה לו בני חכם גדול אתה...

6. Citation from the Ari z"l printed with Rashi to Melachim I 10:13

כל חפצה - (בא אליה ונולד ממנה נבוכדנצר והחריב הבית שעמד ת"י שנים בחלק כל י"ב שבטים בהאר"י ז"ל)

10:16-20 Shields and Thrones

7. The future Melachim I 14:25-27, Yeshayahu 22:8

8. Legends https://www.chabad.org/holidays/purim/article_cdo/aid/1345/jewish/King-Solomons-Throne.htm

9. Midrash, Esther Rabbah 1:12

"על כסא מלכותו" "מלכותו" כתיב! בא לישב על כסא שלמה ולא הניחוהו, אמרו לו: כל מלך שאינו קוזמיקרטור בעולם אינו יושב עליו. עמד ועשה לו כסא משלו כדמותו.

"On the throne of his reign [מלכותו] – It is written! He tried to sit on Solomon's throne and it wouldn't let him. They told him: A king who does not reign over everything may not sit there. He made himself a throne, resembling it.

10. Midrash, Esther Rabbah 1:12

ר' הושעיא רבה אומר שהיה עשוי כטירכי מרכבתו של מי שאמר והיה העולם הקב"ה וכה"א שש מעלות לכסא שש כנגד ששה רגיעים, ולא שבעה הן, אמר ר' אבון הן דמלכא שארי טיטיון, שש כנגד שש ארצות, ארץ, אדמה, ארקא, גיא, ציה, נשיה, תבל, וכתיב +תהלים ט'+ והוא ישפוט תבל בצדק, שש כנגד ששה סדרי משנה, זרעים, מועד, נשים, נזיקין, קדשים, וטהרות, שש כנגד ששת ימי בראשית, שש כנגד שש אמהות, שרה רבקה רחל ולאה בלהה זלפה, א"ר הונא שש כנגד שש מצות שהמלך הוא מוזהר עליהם ומצווה, דכתיב +דברים י"ז+ לא ירבה לו נשים לא ירבה לו חספי וזהב לא ירבה לו מאד, (דברים ט"ז) לא תטה משפט, לא תכיר פנים ולא תקח שחד, עלה במעלה ראשונה הכרוז מכריז, ואומר לו (שם י"ז) לא ירבה לו נשים, בשנייה מכריז (שם /דברים י"ז/) לא ירבה לו חספי, בשלישית מכריז (שם /דברים י"ז/) וכסף וזהב לא ירבה לו, ברביעית לא תטה משפט, בחמישית לא תכיר פנים, בששית לא תקח שחד, וכה"א וידות מזה ומזה אל מקום השבת בישיבתו בא לישב אומר לו דע לפני מי אתה יושב, לפני מי שאמר והיה העולם...

10:26-29 Horses and Prosperity

11. What is מקוה?

- Egyptian flax (Radak)
- Grouping of merchants/horses – he gained export rights (Rashi, Radak's father)
- A place from which Solomon gained horses (Abarbanel)

Note

12. Abarbanel to Melachim I 11:13

וראוי שתדע שעזרא לא ספר בדברי הימים דבר מכל זה, לא מחתונת שלמה את בת פרעה ולא מאשר לקח נשים רבות ולא מאשר נשיו הטו את לבבו ומהבמות אשר בנה להן לשקוציהן ולא מהנבואה שבאהו אליו, ולא זכר גם כן שבעבור זה הוסר המלכות מזרעו, ולא זכר גם כן מהשטנים אשר הקים השם לשלמה, לפי שכמו שכתבתי פעמים היתה כוונת ספרו לספר בשבחי שלמה לא בגנותו, ולכן מה שהיה גנות הסתיר פנים ממנו:

11:1-3 The catalyst: King Solomon's wives

13. For and against Kohelet 7:28 vs. Shir haShirim 6:8

14. 11:1 per Abarbanel He loved / Foreign women / Many

15. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Issurei Biah 13:14-16

אל יעלה על דעתך שמששון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ידיד ד' נשאו נשים נכריות בגיותן, אלא סוד הדבר כך הוא, שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגיורת להתגייר בודקין אחריו שמא בגלל ממון שיטול או בשביל שררה שיזכה לה או מפני הפחד בא להכנס לדת, ואם איש הוא בודקין אחריו שמא עיניו נתן באשה יהודית, ואם אשה היא בודקין שמא עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל... ולפי שגייר שלמה נשים ונשאן, וכן שמשון גייר ונשאן, והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר, ולא על פי ב"ד גיירום, חשבן הכתוב כאילו הן עכו"ם ובאיסורן עומדין, ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כו"ם שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאילו הוא בנאן שנאמר "אז יבנה שלמה במה."

Do not entertain the thought that Shimshon, Rescuer of Israel, or Solomon, King of Israel, who was called a "friend of Gd", married foreign women when they were not Jewish. Rather, the secret of the matter is thus: The proper mitzvah is that when a *ger* or *giyoret* comes to convert we investigate him to see whether he is coming to join the religion to gain money or power, or out of fear. If he is a man, we investigate whether he has turned his eyes to a Jewish woman. If she is a woman, we investigate whether she has turned her eyes to a Jewish man...

And because Solomon converted women and married them, and Shimshon also converted and married, and it was known that [the women] pursued this only for benefit and were not converted by a [true] court, the text viewed them as idolaters, remaining prohibited. Further, their end demonstrated their original intent, for they served their idols and built altars, and the text viewed it as though [Solomon] had built them, as Kings I 11:7 says, "Then Solomon built an altar."

16. Radak to Melachim I 3:3

והנה בשנה הרביעית למלכו לקח בת פרעה והכתוב מעיד "ויאהב שלמה את ד' וגו' רק בבמות הוא מזבח ומקטיר" ולא אמר רק שלקה בת פרעה ועד עת זקנתו לא הטו את לבבו, ואז זכר בת פרעה לגנאי עם האחרות לפי שהסירו את לבבו כלם, ואז בהרבות הנשים לא היה שומר להשיבם לדת ישראל אלא היה לוקחן בגיותן לתאות לבו ומניחן לעשות כמשפטי הגוים וע"כ נענש עליהם:

17. Radak to Melachim I 14:21

ושם אמו נעמה העמונית - הספור הזה להודיע כי הלך אחר מעשה אמו ועבד ע"ג אחרי שנים שלש כמו שאומר בדברי הימים: "And his mother's name was Naamah of Amon" – This is told in order to inform that he followed his mother's deeds, worshipping idols after three years [see Chronicles II 11:17].

18. Talmud, Yevamot 63a

אמר ליה הקב"ה לאברהם שתי ברכות טובות יש לי להבריך בך רות המואביה ונעמה העמונית.
Gd said to Abraham: I have two good cuttings to graft to you: Ruth of Moav and Naamah of Amon.

19. Abarbanel to Melachim I 3:1

אחרי שזכר שלמה הסיר את המונעים שהיו לו במלכותו מפאת אויביו אשר בארץ, זכר שעשה עוד עזר שני להתמיד ולהכין מלכותו בהשלימו ובהתחתנו עם פרעה מלך מצרים שהיה מלך גדול והיה קרוב אליו, ועשה זה כדי שיהיה עמו בשלום ואהבה רבה, ולזה אמר "ויתחתן שלמה את פרעה מלך מצרים", כי מפאת מעלתו וגדולתו להיותו מלך מצרים התחתן עמו לא לאהבת בתו ויפיה...

After it told of how Solomon removed the obstacles from his reign in terms of his local foes, it told that he performed a second supportive act to perpetuate and establish his reign, by making peace and making a marriage with Pharaoh, king of Egypt, who was a great king and a neighbour. He did this so that he would be at peace and in affectionate relations with him. Therefore it said, "And Solomon made a marriage with Pharaoh, king of Egypt," for he made the marriage with him because of his stature and greatness as the king of Egypt, and not out of love for his daughter or due to her beauty...

20. Rabbi Yosef Kahaneman, Response to Prime Minister David Ben-Gurion, published in *Who is a Jew?* pp. 23-24
Joshua stood up and warned the people, pointing to the utter destruction which would be the result of intermarriage in our Holy Land.

The issue came to the fore again, in more poignant form, during the second immigration, in the days of Ezra, seventy years after the destruction of the First Temple. About forty years prior to the return of the exiles, all was still [literally, "no bird chirped in our land"]. Only a fraction of the people returned from Babylon; the majority preferred to stay behind. As yet they had not overcome the horrors and the pain of destruction; the picture of the waste land was ever present before their eyes. It seemed that the rescue of people and land demanded a temporary departure from Halakah, with respect to the heathen women and their children. There were, indeed, among the leaders of the people, men who took this point of view, as it is recorded: "The hand of the princes and rulers had been first in this faithlessness" [Ezra 9:2]. The expression, "the hand of the princes," points to the fact that there was a definite policy with regard to this national disgrace, presumably undertaken by the leaders for the purpose of strengthening the people...

However, Ezra the Scribe, with his pure spirit foresaw the seed of utter destruction for the people...

21. Abarbanel to Melachim I 11:42

עוד תשוב ותראה שבזקנתו שוללו ממנו כלם, אם החכמה והתבונה שהיה בלבבו, זכר הכתוב שלעת זקנתו נשיו הטו את לבבו, ואין חכמה ואין תבונה ואין עצה באשר הנשים אורגות שם בתים לאשרה, לא נתוכח עם חכם שנטה לבבו מתוך חוזק ספקותיו, אבל נשים חלושות הדעת משלו בו ונטו את לבבו. נעדרה ממנו הידיעה הטבעית, המלמדת האדם שלא יהיה נוטה אחרי הנשים, כל שכן בימי הזקנה להיותם מחלישות הכח. וחכמת התכונה, כי לא הבין לאחרייתו. ולא ידע מה שימשך מזה. ונעדרה ממנו אמתת הידיעה האלקית, אחרי שהניח נשיו לעבוד עבודה זרה בביתו ובטירותיו. ונעדרה ממנו הידיעה המדינית, בנטותו אחרי הנשים אשר הוא הוכיח בני אדם על זה כל כך. ונעדרה ממנו יראת האלקים וההנהגה התוריית...

22. Talmud, Sanhedrin 21b

כתיב "לא ירבה לו נשים" אמר שלמה אני ארבה ולא אסור, וכתיב "ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו." וכתיב "לא ירבה לו סוסים" ואמר שלמה אני ארבה ולא אשיב, וכתיב "ותצא מרכבה ממצרים בשש וגו'."

23. Talmud, Rosh HaShanah 21b

מה אני מקיים "בקש קהלת למצא דברי חפץ"? בקש קהלת לדון דינין שבלב שלא בעדים ושלא בהתראה, יצתה בת קול ואמרה לו "וכתוב ישר דברי אמת על פי שנים עדים וגו'."

11:4-8 The sins of King Solomon

24. Enduring failure Melachim II 23:13, Nechemiah 13:26

25. Talmud, Shabbat 56b

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל האומר שלמה חטא אינו אלא טועה שנאמר "ולא היה לבבו שלם עם ד' אלקיו כלבב דוד אביו" = כלבב דוד אביו הוא דלא הוה, מיחטא נמי לא חטא. אלא מה אני מקיים "ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו?" ההיא כרבי נתן... "ויהי לעת זקנת שלמה נשיו הטו את לבבו ללכת אחרי אלהים אחרים" ולא הלך. והכתיב "אז יבנה שלמה במה לכמוש שקץ מואב"! שבקש לבנות ולא בנה... והכתיב "ויעש שלמה הרע בעיני ד'"! אלא מפני שהיה לו למחות בנשיו ולא מיחה מעלה עליו הכתוב כאילו חטא.

26. Why? (Abarbanel to Melachim I 11:1, Malbim to Melachim I 11:8)

- How could someone so wise believe in all of these idolatries, together?
- 11:4 stresses that the women warped his heart – so it was their worship, as seen also in 11:8
- 11:4 stresses that he just wasn't David's equal

27. Malbim to Melachim I 11:8, citing Abarbanel in Perek 3 and on 11:1

והרי"א הוסיף ששלמה בחכמתו השיג מציאות הנבדלים ואמיתת מה שהם כפי שאפשר, והגיע מעלת ידיעתו לדעת ענינם וכחם והנהגתם בשפלים והדרכים והאמצעיים וההכנות הצריכות להוריד שפע כל שר ושר מהנבדלים על עמו ועל נחלתו, ובזקנתו הטו נשיו את לבבו לא לעבוד ע"ז חלילה כי אם ללמדן אופני עבודת אלהיהן, ודרכי ההכנות איך להוריד השפע משרים העליונים הממונים על אומותיהן כדי להוריד השפע על אותם אומות. והיה זה עון גדול, אם העסק בידיעה זאת, ועם שילמד אותה לנשיו שכבר נתגיירו...

11:14-25 Satan 1 and Satan 2

28. The root Shemuel II 8

29. Why is this the punishment?

- Divine prescription in Shemuel II 7:14 (Rashi to 11:23)
- Measure for measure (Abarbanel to 11:14)
- The reversal of David's beneficial wars

11:26-40 The Big Satan: Yeravam ben Nevat

30. Abarbanel to Melachim I 11:40

ולמדנו מזה הספור, ששלמה בזקנתו הטיל מס על העם, ועליו הפקיד את ירבעם על סבל בית יוסף מנשה ואפרים לקבל אותו המס, והוא מהתימה שבזמן הבנינים וההוצאות הגדולות אשר עשה לא הטיל מס על ישראל כמו שפירשתי למעלה, ואחרי כן שלא היה לו אותו צורך והכרח רב שם המס על העם, אולי שלא היה כבר שולח אניות לתרשיש ולאופירה, ומפני זה הוצרך להטיל מס על עמו כדי לפרנס ביתו ומעלתו כפי כבודו וכפי מנהגו, ובעבור המלחמות אשר בזקנתו היו לו עם השטנים אשר הקים השם יתברך כמו שנזכר. וכבר יורה שנתפזר מעשרו הרבה בזקנתו מה שספר אחרי זה, שבימי רחבעם עלה שישק מלך מצרים על ירושלם ולקח מגיני הזהב אשר עשה המלך שלמה, ולא זכר שלקח מאתים הצנה וכלי בית יער הלבנון וכלי המשקה שעשה שלמה מזהב, לפי שכבר לא היו לו בזקנתו, כי נתפזר עשרו ונחסר מאד וכמו שאבאר:

31. Abarbanel to Melachim I 11:40

ששלמה כאשר ראה שירבעם מרד ודבר דברים נגדו, ואולי שידע דבר מיעוד אחיה הנביא, בקש להרגו והוא ברח לשישק מלך מצרים, לפי שהיה כבר מת המלך האחר שנשא שלמה את בתו וקם אחריו שישק שלא היה אוהב לשלמה...

King Solomon's Arcs

32. The overall arc: An immense tragedy

- Chosen before his birth, with great promise of what Hashem will do for him
- Achieves great heights – a Beit haMikdash, Utopia
- Arrogance, flagged early on, emerges to bring about his collapse

33. As King: The Rise and Fall of King Solomon's Monarchy

- Wisdom
 - Early wisdom
 - Greater wisdom than anyone ever had
 - Wows the world with wisdom
 - Wisdom leads to arrogance
 - Women turn his heart, and his wisdom is lost
- Wealth
 - So wealthy he doesn't need to use King David's assets for the Beit haMikdash
 - Doesn't need to tax the public for his buildings
 - Other nations send wealth and gifts
 - But by Chapter 11 there are taxes – which lead to the split of the kingdom
- International relations
 - Growth
 - Building connections with Egypt by marrying the Pharaoh's daughter
 - Ties with Hiram/Tyre for the Beit haMikdash
 - The Queen of Sheba and sovereigns from other lands

- Warning signs
 - Hiram's cities
 - Pharaoh and Gezer
 - The Egyptian horse trade
- Crashing down
 - Resurgent Edom and Aram
 - Egypt is the incubator
 - Shishak will invade after King Solomon's death, and take his shields
- Control of his empire
 - Under threat from Adoniyahu
 - Power and influence grows
 - Loses his throne – and may not gain it back

34. As Jew: Rising and falling in his relationship with Gd

- Proximity to Gd
 - Beloved of Gd
 - Gd will give him everything
 - Warnings come
 - A message of destruction
 - Almost excluded from Olam HaBa
- Listening to prophecy
 - A king is valid only insofar as he listens to Gd's word
 - The prophecies begin in Chapter 3
 - Solomon follows prophetic instructions in building the Beit haMikdash
 - But then he stops listening to the prophetic warnings

35. As son of King David: Rising and falling in relation to his father David

- David shapes Solomon's reign
 - Defeats Adoniyahu's coup and proclaims Solomon king
 - Advises Solomon on how to deal with threats and reward the good
 - Provides materials and plans for the Beit haMikdash
- Solomon shapes the Beit haMikdash as his own, in materials and design
- Solomon disappears into David's shadow
 - The Beit haMikdash is identified as David's
 - Fails to emulate David's good ways (11:8)
 - Reign survives in the merit of David (11:12-13)
 - Enemies come from the wars of David (11:15, 11:23)
 - Gd will help Yeravam if he emulates David (11:38)
- Solomon is buried in the City of David (11:43)

36. Talmud, Sanhedrin 20b

אמר ריש לקיש בתחילה מלך שלמה על העליונים שנאמר "וישב שלמה על כסא ד'" ולבסוף מלך על התחתונים שנאמר "כי הוא רדה בכל עבר הנהר מתפסח ועד עזה." רב ושמואל חד אמר תפסח בסוף העולם ועזה בסוף העולם וחד אמר תפסח ועזה בהדי הדדי הוו יתבו וכשם שמלך על תפסח ועל עזה כך מלך על כל העולם כולו.

ולבסוף לא מלך אלא על ישראל שנאמר "אני קהלת הייתי מלך על ישראל וגו'".
 ולבסוף לא מלך אלא על ירושלים שנאמר "דברי קהלת בן דוד מלך בירושלים."
 ולבסוף לא מלך אלא על מטתו שנאמר "הנה מטתו של שלמה וגו'".

ולבסוף לא מלך אלא על מקלו שנאמר "זה היה חלקי מכל עמלי" רב ושמואל חד אמר מקלו וחד אמר גונדו.

הדר או לא הדר? רב ושמואל חד אמר הדר וחד אמר לא הדר. מאן דאמר לא הדר מלך והדיוט, ומאן דאמר הדר מלך והדיוט ומלך:

37. Ashmedai

Gittin 68a-b

39. Talmud, Sanhedrin 104b

בקשו עוד למנות אחד, באה דמות דיוקנו של אביו ונשטחה לפניהם ולא השגיחו עליה, באה אש מן השמים ולחכה אש בספסליהם ולא השגיחו עליה, יצאה בת קול ואמרה להם "חזית איש מהיר במלאכתו לפני מלכים יתנצב בל יתנצב לפני השכים (משלי כב:כט)", מי שהקדים ביתי לביתו ולא עוד אלא שביתי בנה בשבע שנים וביתו בנה בשלש עשרה שנה, לפני מלכים יתיצב, [בל יתיצב] לפני חשכים!" ולא השגיחו עליה. יצאה בת קול ואמרה "המעמך ישלמנה פי מאסת פי אפה תבסר ולא אני ומה ידעת דבר (איוב לד:לג)"

They wanted to list one more [King Solomon]. The image of his father came and bowed before them, and they paid no attention. Fire came from heaven and licked at their benches, and they paid no attention. A small [Heavenly] voice emerged and said, "Have you seen a man who is quick in his work? He will stand before kings, he will not stand before those who are darkened.' He put My house before his house, and not only that, he built My house in seven years while he took thirteen years to build his house. He shall stand before kings; he shall not stand before darkened ones!" And they paid no attention. A small [Heavenly] voice emerged and said, "Shall you be in charge of payment, such that you can reject it? Shall you choose, not Me? Speak of what you know!"

40. Talmud Yerushalmi, Sanhedrin 10:2

ביקשו לצרף את שלמה עמהן, בא דוד ונשתטח לפניהן. ויש אומר אש יצאת מבית קדש הקדשים וליהטה סביבותיהם.

They wanted to include Solomon on the list; David came and bowed before them. And some say fire emerged from the Holy of Holies and burned their surroundings.

41. Redemption?